

PALMKNIHY
knihy ve vaší dlaní

Kubula a Kuba Kubikula

Vladislav
Vančura

Za časů ušatých čepic bývaly náramné zimy a obráceně, tehdy, když tak zběsile mrzlo, šli čepičáři ušaté čepice. Je tomu doslova sto let, svět byl ještě mladý a šmahem se věřilo na pohádky. Teď nás na takové věci nikdo nenachytá, ale za těch starých časů se bál klekánice i pan učitel, a kdyby byl na něho v noci někdo zadupal, mazal by to domů a pelášil by ostošest. Tehdy nebývaly se strašidly žerty.

Jednou chodil světem medvědář Kuba Kubikula a ten chlapík měl veliké potíže se svým medvědem Kubulou. Medvěd byl hajdalák a mlsoun. Nečesal se, nemyl a chodil jako ledajaká opice. Medvědář na něho: Kubulo sem a Kubulo tam, Kubulo a Kubuličko, ale kdepak! Medvěd ne a ne postát, ne a ne si utřít hubu, ne a ne se dát vyhrbelcovat a vyčistit uši. S jídlem to bylo pramizerné a o koupání ani řeč. Lidičky, co měl ten Kubula blech! Jářku tisíc a jednu. Pět set jich spalo ve dne a pět set v noci. Noční blechy byly, toť se ví, načernalé a denní nažloutlé. Ta, která přebývala, měla kropenaté tělíčko a dávala pozor na ostatní, aby šly spát a včas vstávaly. Kubula se bez přestání věčně drbal.

„Co ty, Kubulo, se budeš věčně drbat?“ povídá medvědář, „já tě naučím! Vždyť se tě děti bojí a žádná maminka jim nedovolí si s tebou hrát.“

„To jsou řeči,“ odpověděl medvěd Kubula, „to jsou řeči, abys věděl, já se každému líbím.“

Kuba Kubikula zavrtěl hlavou a povídá si sám pro sebe: „Však já na tebe, synáčku, vyzraju. Víš, co udělám, postraším tě medvědí Barbuchou.“

tu chvíli, když medvěďáři napadla takhle pěkná věc, táhlo na šestou a byl čas mysliti na nocleh. Mrzlo, až praštěly kosti. To se ovšem Kubulovi líbilo. „Kubo Kubikulo,“ povídá, „pojď, prosím tě, do lesa. Heleď, máme to hned vedle, pojď tam! Já bych vylezl třeba na strom a dělal bych ti všelijaké kočičiny. Udělám ti včelaře a poustevníka. Ano? Platí?“ Přitom blecháč pleskal svého přítele do zadnice a skákal a chřestil řetězem, jako kdyby byl z první třídy. Ale Kuba Kubikula že ne a ne.

„Co tě nemá, kamaráde,“ povídá medvědovi, „pojďme do kovárny. Tam se to spí! To budeš, hochu, mrkat!“

Medvěd vrněl, že to nemůže být a že si spálí kožíšek a kdesi cosi. Nic naplat, šli do kovárny.

Kováři před sto lety byli mračouni a nemluviví. Bývali skoupí na slovíčko. Kuba Kubikula s Kubulou stáli ve dveřích a ten první hned spustil: „Ty máš teplicko, hospodáři, nech nás tady spát. Medvídek, mizera, chce do lesa, ale mne by tam namrzly uši.“

Kovář, panečku, neříká nic. Dívá se z kouta do kouta a ani slovo.

Tak, Kubulo, teď pros ty! A taky že ano. Medvěd nabral dechu a mluví jako písař. To je dobře, že umí prosit za jiného. Sám o ten zatrachtilý čmoud v kovárně nestojí, ale Kuba Kubikula by na mraze potenku pískal.

Medvěd domluvil a kovář zase nic. Co tedy zbývá? Kuba Kubikula a Kubula popadnou každý hrnec či kus plechu a nějaké to kladívko. Začnou hrát, jako se hraje na činely a na buben, začnou vyvádět a dělají tak povedenou skopičinu, že se kovář trošičku pousměje. Kdo se usmívá, ten nám už nenašupá ani nás nepošle k čertu. Už jsou tady také děti, Kubula jim dělá kulhajícího broučka a všechny je olíže. Tomu ucho, tomu nosík a tomu bradičku.

„Vy jste mi banda,“ povídá hospodář, potom se obrátí na medvěda a ptá se ho, nemá-li blechy.

„Blechy! Blechy, pantáto, kde by medvědi vzali blechy?“

No ne, tohleto! Kubula lže, až se práší, už se mu začervenali čenich, už je v bryndě! Ale ne aby přestal! Ještě ukazuje kováře bříško.

„Ty můj brachu,“ pravila hospodyně, „vždyť ty jich máš nepočítaných! Za každým chlupem sedí jedna.“

Pantáta hned na to, že půjde Kubula do chlívečka, ale medvídek se dá do prošení a prosí a naříká: „To nic není, lidičky zlatý, to já jsem takovej pihovatěj.“

Jakže, Kubulo, spát v lese ano, v chlívků ne? Možná že o tom lese jen tak říkal, možná že kdyby byl chvíličku sám, začne vřískat a volat Kubu Kubikulu.

Nejmladší kovářova holčička se jmenovala Líza. A ta Líza povídá: „Já mám moc dobré oči a to, co jste viděli, to nebyly blechy, ale píseček, nebo snížeček, nebo mouchy.“

Ti dva se hned shodli. Líza převalila medvěda na záda a medvěd nohy nahoru a do vztekanice. Chvíli byl nahoře ten a chvíli ten, ždouchali se a smáli, až je přepadla škytavka.

„Už dost! Už dost,“ povídá panímáma, „dejte si zajít! Vždyť mi to nebude v noci spát.“

Kubula si sedl na zadeček a oddychoval.

„Viš, jak to uděláme,“ povídá kovář Kubovi Kubikulovi, „lehněš si do světnice a ten bleháč zůstane v kovárně.“

Ale medvěďák odpovídá, že to nejde.

„Kdepak, pantáto, ještě by vyvedl nějaký nerozum. Ne, ne, ne! Zůstanu s ním!“

Ze světnice voní polévka, děti nakrčí nosík, medvěd nos a již se to hrne všechno ze dveří ke stolu. Dříve však, než vyběhli, přišla Lízinka ke Kubulovi a vzala jej okolo krku. „Medvěde,“ povídá mu do ucha, „zůstaň u mne, já tě mám ráda.“ Děti se pěkně najedly a hajdy do postele. Medvěďák se najedl jen napolo a sedl si k ohništi. Medvěd se najedl jen na dvou zubech a zůstal stát. Vyplázl jazyk a díval se tak mlsně na Kubův pytel, až se medvěďák dopálil:

„Ty, fakane,“ povídá, „mně přijdeš draho; kde je co dobrého, všechno slupneš! Nic ti nedám! Nic ti nedám!“

Ale to se ví, že mu dal. Měl z lepších časů dvě jaternice a kroupové jelito. Ham, ham, ham, a už to bylo v Kubulovi. Jak to medvěd snědl, hned mu bylo zas veselo, jenže měl trošičku výčitky svědomí.

„Kubo Kubikulo,“ povídá, „máš v ranečku ještě něco?“

„Mám nemám,“ odpověděl Kuba; „neptej se a spi.“

Avšak Kubula se mlel, a ne a ne usnout. Tu si medvědář pohladil bradu a řekl: „Je čas, abych začal s medvědími Barbuchou.“ Sedl si pěkně k ohni, opřel se zády o kovadlinu, vzal si Kubulovu hlavu na kolena a spustil, drbaje nezpůsobu za ušima: „Můj drahej Kubulo, jednou se narodil v lese medvídek a ten medvídek se jmenoval Míša. Byl to náramný špindíra a neposeda. Chodil pozdě spát a to bylo, pane, řečí, než něco pořádného snědl. Nej raděj i vybíral včeličkám med a od toho medu byl celý zapadaný. Měl slepené chloupky do chomáček a do štětiček; na mou duhu, šel z něho strach. Táta ho chtěl učesat, ale kluk vylezl na borovici, a ne dolů a ne dolů. Co dělat, zavolali na něho medvědího Barbuchu. Víš, kdo je to Barbucha? To je MEDVĚDÍ STRAŠIDLO. Ty můj zlatý miláčku, Barbucha má hlavu jako sršáň, místo drápek má žihadla a kožich z kouře. Kam Barbucha přijde, tam je všude náramný smrad, jako když hoří tráva; toť se ví, medvědi při tom čmoudu mají strach a kýchají, až pánbůh brání.

O Barbuchovi je nejlepší mlčet, ale když s klukem nebylo porřízení; co si měl táta s mámou počít? Vzali se za tlapky a křičeli do lesa: „Barbucho! Barbucho, prožeň našemu nezdrárníkovi kejty! Pojď na něho! My si už bez tebe nevíme rady.“

Potom ještě povídají: „Hromy a stromy! Hromy a stromy!“ A když to řeknou potřetí, stojí Barbucha před nimi. Po celém lese je, milej Kubulo, ten povědomý smrad. Míša se třese a starému je z toho nanic.

„Kde je ten lumpák?“ povídá strašidlo a Míša ti sjede dolů ze stromu, až si přiodře břicho. Slibuje hory doly, ale nic naplat, musí hned do potoka se umýt. Tak dobrá, jdou k potoku, ale Míša, jaký už byl rošťák, si zacpal nos, aby o tom smradivkovi co nejméně věděl, a myslil si, jak by mu vypálil rybník. Bylo mu hloupé poslouchat a do vody se mu nechtělo ani trošičku. Ale jak to vyprat?

„Vyprat!“ povídá Míša, „to je to pravé! Já to vyperu jako pradelny z vesnice!“ Jak mu to napadlo, vlezl za křoví a svlékl se z kůže. Hodil svůj kožíšek do vody.

Kůže plave a převrací se a Míša se ti chechtá za roštím.